

Wyrok z dnia 14 października 1997 r.

I PKN 322/97

Wypowiedzenie umowy o pracę pracownikowi, który świadczył pracę a następnie wykazał, że w dniu wypowiedzenia był niezdolny do pracy z powodu choroby, nie narusza art. 41 KP.

Przewodniczący SSN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz, Sędziowie SN:
Barbara Wagner (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 października 1997 r. sprawy z powództwa Marii W. przeciwko Gminnej Spółdzielni "S.Ch." w P. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie z dnia 4 marca 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Pozwem z dnia 15 stycznia 1996 r. Maria W. wnosila o przywrócenie do pracy w Gminnej Spółdzielni „S.Ch.” w P. Twierdziła, że pracodawca wypowiedział jej umowę o pracę w dniu 8 stycznia 1996 r., kiedy to idąc do pracy w celu złożenia wniosku o udzielenie urlopu wypoczynkowego, uległa wypadkowi. Zmuszono ją do podpisania listy obecności, wręczając następnie pismo wypowiadające umowę o pracę.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa podnosząc, że Maria W. w dniu 8 stycznia 1996 r. zgłosiła się w zakładzie i podjęła pracę. Po wręczeniu pisma wypowiadającego stosunek pracy udała się do lekarza, a następnie przedłożyła zwolnienie lekarskie od okulisty na czas od 8 do 13 stycznia 1996 r.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Myszkowie wyrokiem z dnia 26 kwietnia 1996 r. [...], oddalił powództwo zasądając od powódki na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów postępowania. Sąd ustalił, że powódka była zatrudniona w GS „S.Ch.” w P. na stanowisku samodzielnego referenta do spraw samorządowych i organizacji. W dniu 22 września 1994 r. pracodawca wypowiedział jej dotychczasowe warunki pracy i

płacy proponując dalsze zatrudnienie w sklepie [...] w P. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Myszkowie wyrokiem z dnia 26 stycznia 1995 r. [...] przywrócił Marię W. do pracy na zajmowanym poprzednio stanowisku. Stanowisko to zostało uchwałą Zarządu Spółdzielni z dnia 24 października 1994 r. połączone ze stanowiskiem referenta do spraw kadr. Do 6 stycznia 1996 r. powódka przebywała na zwolnieniu lekarskim. W dniu 8 stycznia 1996 r. przyszła do pracy w celu uzyskania urlopu wypoczynkowego, lecz ze względu na konieczność wykonania pilnych prac inwentaryzacyjnych urlop nie został jej udzielony. Prezes Andrzej K. obiecał udzielenie urlopu pod koniec stycznia. W pewien czas po podpisaniu przyniesionej przez kadrową Alicję D. do gabinetu prezesa listy obecności wręczono Marii W. wypowiedzenie umowy o pracę. Powódka podjęła obowiązki służbowe zlecone jej przez księgową Janinę S. Około godziny dziesiątej udała się do lekarza, a następnie przedłożyła zwolnienie lekarskie o niezdolności do pracy w okresie od 8 do 13 stycznia 1996 r. W ocenie Sądu wypowiedzenie było zasadne. Pozostawało w związku ze zmniejszeniem stanu zatrudnienia i podjętymi w tym celu zmianami organizacyjnymi, w tym likwidacją stanowiska pracy zajmowanego przez powódkę. Wypowiadając Marii W. umowę o pracę strona pozwana nie naruszyła art. 41 KP. Przepis ten chroni trwałość stosunku pracy zakazem wypowiedzenia umowy o pracę w okresie nieobecności w pracy spowodowanej chorobą. W chwili wręczania powódce wypowiedzenia była ona gotowa do świadczenia pracy. Z ochrony przewidzianej w art. 41 KP nie korzysta więc pracownik, który świadczył pracę, a następnie wykazał, że w dniu wypowiedzenia był niezdolny do pracy z powodu choroby.

Maria W. zaskarżyła powyższy wyrok rewizją i podnosząc zarzuty niewyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, „błędnej interpretacji wykładni SN” oraz innych uchybień procesowych, wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. W uzasadnieniu rewizji twierdziła, że władze Spółdzielni nie mają prawa skutecznego działania, gdyż zostały wybrane nielegalnie. Sąd prowadził postępowanie stronniczo między innymi nie reagując na fałszywe zeznania świadków. W dniu 8 stycznia 1996 r. wymuszono na niej podpisanie listy obecności i pozostanie w pracy. Podane przez stronę pozwaną uzasadnienie wypowiedzenia nie odpowiada prawdzie. W Spółdzielni nie nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia. Na zajmowanym przez powódkę stanowisku pracy zatrudniona została Alicja D. - osoba nie posiadająca wymaganych kwalifikacji, bezprawnie pełniąca funkcję przewodniczącej Rady Nadzorczej, która

doprowadziła do likwidacji organizacji związkowej w Spółdzielni.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie wyrokiem z dnia 4 marca 1997 r. [...] oddalił rewizję, podzielając bez zastrzeżeń ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku. Sąd podkreślił, że pracodawca ma swobodę w zakresie prowadzenia polityki kadrowej i oceny kwalifikacji pracowników. Odmowę udzielenia Marii W. urlopu wypoczynkowego, wobec jej długotrwałej nieobecności oraz rozpoczęcia prac inwentaryzacyjnych, uznał za zasadną. Aprobując pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 11 marca 1993 r. co do zakresu ochrony trwałości stosunku pracy przewidzianej w art. 41 KP, Sąd nie stwierdził naruszenia tego przepisu w rozpoznawanej sprawie.

Maria W. zaskarżyła ów wyrok kasacją, wskazując jako jej podstawy naruszenie prawa materialnego, a to art. art. 182 § 1 i 2, 187 i 192 § 1 ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (jednolity tekst: Dz.U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 ze zm.) oraz art. 41 KP. Skarżąca podniosła liczne zarzuty co do prawidłowości prowadzenia Spółdzielni i zarządzania nią przez obecne władze. Zakwestionowała potrzebę zmian organizacyjnych, a w tym kontekście zasadność wypowiedzenia jej umowy o pracę. Ustalenie Sądu w przedmiocie likwidacji stanowiska samodzielnego referenta do spraw samorządowych i organizacji uznała za błędne, o czym miał świadczyć wyrok przywracający ją do pracy na tym stanowisku. Przedstawiła ponownie swoją wersję wydarzeń z dnia 8 stycznia 1996 r., podtrzymując twierdzenie, że Prezes Spółdzielni został przez nią powiadomiony o wypadku w drodze do pracy, a do podpisania listy obecności została zmuszona. Powołała przepisy prawa spółdzielczego zobowiązujące stronę pozwaną do pozostawania z nią w stosunku pracy.

W odpowiedzi na kasację Gminna Spółdzielnia "S.Ch." w P. wniosła o jej oddalenie. Stron nie łączył spółdzielczy, lecz pracowniczy stosunek pracy, wobec czego powołane w kasacji przepisy prawa spółdzielczego, których naruszenia miał się dopuścić Sąd II instancji, nie miały zastosowania w sprawie. Powódka została przywrócona do pracy na warunkach sprzed ich wypowiedzenia wyrokiem z dnia 26 stycznia 1995 r. nie ze względów merytorycznych, ale z powodu naruszenia art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. Nr 55, poz. 234). Rzekomy wypadek, jakiemu uległa Maria W. w drodze do pracy w dniu 8 stycznia 1996 r., nie został uznany przez stronę pozwaną, a powódka nie zgłosiła żadnych roszczeń z tym faktem związanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje :

Maria W. była zatrudniona w Gminnej Spółdzielni "S.Ch." w P. na podstawie umowy o pracę na czas nie określony w ramach pracowniczego stosunku pracy. Nie miały przeto do niej zastosowania regulujące spółdzielczy stosunek pracy przepisy działu III tytułu I części I (art. 181 i nast.) ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze. W części dotyczącej naruszenia art. 182 § 1 i 2, 187 oraz 192 § 1 tej ustawy kasacja jest wobec tego bezzasadna.

Nie jest także trafny zarzut naruszenia przez Sądy obu instancji art. 41 KP. Przepis ten stanowi: „Pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę w czasie (...) usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy, jeżeli nie upłynął jeszcze okres uprawniający do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia.”

Powódka w dniu 8 stycznia 1996 r. stawiała się w zakładzie i podjęła pracę. Po wręczeniu jej pisma wypowiedzającego umowę o pracę udała się do okulisty i przedłożyła zaświadczenie o niezdolności do pracy w okresie od 8 do 13 stycznia. W chwili dokonania wypowiedzenia Maria W. była obecna w pracy i gotowa do jej świadczenia. Prawdziwości twierdzenia, że uległa wypadkowi w drodze do pracy informując o tym zdarzeniu przełożonego przed podjęciem obowiązków pracowniczych, nie wykazała.

Sąd Najwyższy w pełnym składzie Izby Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w uchwale z dnia 11 marca 1993 r., I PZP 68/92 (OSNCP 1993 z. 9 poz. 140), odstępując od poglądu uprzednio wyrażanego między innymi w uchwałach podjętych w składach: siedmiu sędziów w dniu 22 listopada 1968 r., III PZP 21/68 (OSNCP 1969 z. 5 poz. 82), całej Izby w dniu 21 listopada 1975 r., V PZP 5/75 (OSNCP 1976 z. 6 poz. 120) oraz zwykłym w dniu 6 września 1991 r., I PZP 41/91 (PiZS 1991 z. 11-12 s. 65), stwierdził, że „wypowiedzenie umowy o pracę pracownikowi, który świadczył pracę, a następnie wykazał, że w dniu wypowiedzenia był niezdolny do pracy z powodu choroby, nie narusza art. 41 KP”. Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w rozpoznawanej sprawie podziela stanowisko, że przesłanką przewidzianego w art. 41 KP zakazu wypowiedzenia umowy o pracę nie jest choroba pracownika powodująca jego niezdolność do pracy, lecz nieobecność pracownika w pracy z powodu jego choroby, a także iż początek ochronnego okresu nieobecności w pracy wyznacza moment przerwania pracy z powodu wystąpienia objawów choro-

bowych, które uniemożliwiają dalsze świadczenie pracy.

Pozostałe wywody kasacji są polemiką z ustaleniami Sądu wynikającą z odmiennej oceny dowodów. Skarżąca nie powołała jako podstawy kasacyjnej naruszenia przepisów postępowania. Nie wskazała przepisów, którym, jej zdaniem, Sąd uchybił. Nie określiła sposobu, w jaki Sąd złamał przepisy proceduralne. Sąd Najwyższy jest związany granicami kasacji (art. 393¹¹ KPC). Znaczy to, że w sprawie z kasacji Marii W. wiążą go ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Kierując się powyższymi względami Sąd Najwyższy, stosownie do treści art. 393¹² KPC, orzekł jak w sentencji.

=====